

SOŠKI tednik

Celoletna naročnina	230 Lir
Polletna	120 "
Posamezna številka	5 "
Za Jugoslavijo	3 Din

Gorica, sobota 8. februarja 1947

Vračajo se v naročje svoje domovine

Sovražniki narodne svobode in naše narodne skupnosti so pred nekaj tedni sprožili na Goriškem vprašanje izselitve naših ljudi v Italijo. Mnogo je bilo hrupa in zlonamerne propagande, ki naj bi podprla in nekako opravičila beg petih vrabcev, obenem pa pripravila pogoje širšim izselitvam. Ves reakcionarni tisk na našem okupiranem področju in v Italiji je posvetil kilometrske članke tej gonji, ki je imela namen dati vseplošni pečat stvari, ki niti ni obstajala.

»Voce libera« na primer je pisala o desetstisočih izseljencev Soške doline. S tem je hotela znanjem svetu pokazati razmere in bojazni, ki naj bi vladale med našim ljudstvom na Goriškem pred priključitvijo. Razumljivo je, da je ta plačani tisk hotel z lažnim poročanjem predvsem opravičiti beg fašističnih zločincev iz Pulja, z druge strani pa vzbuditi v italijanskih demokratičnih množicah čut nezaupanja do ljudske demokracije, ki vlada v Jugoslaviji. Brez dvoma je on namen te gonje dvigniti tudi val šovinizma in terorizma na našem ozemlju, kjer živita dve narodnosti.

Posledice te pripravljenosti in načrtne gonje ekstremistov so bombe, ki so te dni pokale v Gorici in Furlaniji. Metali so jih tisti, ki se hranijo na račun sporov in mrznje. Niso jih vrgli prijatelji slovenskega naroda in italijanskih demokratov. Vrgli so jih tisti, ki bi hoteli vzpostaviti staro fašistično stanje, kar pa jim preprečujejo demokratične množice v sami Italiji in pri nas. V tem razburkanem času, ko so slovenski in vsi jugoslovanski narodi dosegli ogromne uspehe na polju svoje narodne združitve, ko se bo 85% Slovencev slovenskega Primorja priključilo k svojemu narodnemu telesu v domovini Jugoslaviji, bi hoteli zločinci, podprti od gotovih oblastvenih ljudi, spraviti naivne in poštene ljudi v nesrečo in propast.

Ni čuda, če so gotovi poedinci, dobri Slovenci, tej pretkani propagandi sprva nasledili in se pripravljali v begunstvo. Nekateri so celo prodali svoje težko zaslužen imetje in živino ter šli v neznano in negotovo pot proti zapadu. Par takih primerov je bilo v obmejnih vaseh ob zapadni demarkacijski črti, kjer so tudi guvernerji storili vse, da je prišlo do tega pojava. Toda zaslepljenosti so sprevideli, predno so padli v nesrečo. Spoznali so, kaj vse se skriva za tistimi, ki so jih hoteli ločiti od svojega naroda in pahniti v takšno življenje, kot si ga niso zaslužili. Domačini so z veseljem pozdravili njihovo pametno odločitev in njih povratek. Domovina jih je zopet sprejela v naročje kot svoje enakovredne sinove. Zločinci pa, ki so jih hoteli spraviti iz rodne grude, so ostali osramočeni in osamljeni. Ljudstvo jih je spoznalo do dna duše. Ono jih sedaj sodi in obsoja, ker so zaradi njih propagande nekateri začeli uničevati celo svoje domove in prodajati z žuljami pridobljeno lastnino.

Vrnili so se v Logje ljudje, ki so nasledili plačancem in se pred dnevi izselili s premičnino v Benečijo, v vas Prosnid. In tudi ti sedaj izjavljajo, da so spoznali provokatorje, ki so jim kovali nesrečo. Naj pa svet ve, da nosi veliko odgovornost tamošnji vikar Alojz Ličen, ki je izrabljaj prižnjo v svojo politično kate-

Pričetek „prvomajskega“ tekmovanja na Goriškem

Po vseh okrajih in krajih Goriške so se v preteklih tednih zbirale tekmovale komisije, da pripravijo načrte za prvomajsko tekmovanje, ki se je začelo 1. tega meseca.

Čeravno je po nekaterih krajih sneg in vihar oviral delo na prostem, vendar nam že prva poročila, ki smo jih prejeli, kažejo, da se ljudstvo goriškega okrožja zaveda važnosti in pomena tromesečnega tekmovanja. Na predvečer so po raznih krajih dežele zagoreli kresovi, ki so naznanjali pričetek prvomajskega tekmovanja. Naslednje jutro so močne skupine prostovoljnih delavcev, starih in mladih, mladincev in mladink z zastavami na čelu odhajali na določene prostore ter

tem ko so se močje in fantje borili s snegom in vetrom, so mladinke očistile šolske prostore. Zopet druga skupina jo je mahnila v visoko ležečo seno, spravila je sedem stotov sena v hram težko prizadete družine.

Podobno požrtvovalnost so pokazali prebivalci ostalega kota, kakor Podbela, Homec in Stanovišče. Zaostati niso hoteli vaščani Starega sela in Kreda.

V Volčah in Vrsnem so pripravljali prostore prosvetnih društev, pripravljali material za kulise ter čistili in krasili dvorane.

V Breginju so poskrbeli za nov sedež KNOO, nabirali so prispevke za spomenik padlim borcem. Vršilo se je vpisovanje v

je posebno pokazalo v času osvobodilne borbe, ko je okupator sežigal slovensko čtivo ter imel pri tem trden namen, da s tem uniči naš kulturni razvoj. Vedno je bila lepa slovenska knjiga za vsakega Slovenca prazničen dogodek. Slovenski človek jo je jemal v roke z neko pobožnostjo. Čutil je povezanost, knjige z vsem njegovim bitjem.

Pisana beseda bo ostala; govorila bo še potomcem o našem vstvarjanju in delu.

Tudi naša Goriška bo na množičnih sestankih govorila o lepoti

slovenske knjige. Prešernove proslave bodo nesle v zadnji kotiček naše izmučene goriške zemlje stih tega našega največjega tvorca slovenske vezane besede. Pregledale se bodo ljudske knjižnice, odstranile se bodo slabe knjige ter nadomestile z dobrimi in koristnimi deli. Pionirji in mladina se bodo sestajali na čitalnih urah, kjer bodo med seboj tekmovali, kdo bo čim lepše in popolnejše prečital določeno besedilo. Stenčasi se bodo poživili, dopisniki bodo morali zboljšati svoje delo. Tako bo »teden naše knjige« zajel ne samo naša prosvetna društva, ampak vsakega posameznika.

Otvoritev Ljudske knjižnice na Travniku v Gorici

V Gorici se je pričelo s pripravi za kulturni dan, ki bo prihodnjo nedeljo, 9. februarja.

Kar si je goriško ljudstvo že davno želelo, se uresničuje, kajti ta dan bo slovesna otvoritev ljudske knjižnice na Travniku.

Goričani smo imeli že pred prvo vojno javno knjižnico, ki je služila narodni prosveti vse do tlej, dokler je vojna ni razdejala. Od nje je ostalo le borih par knjig, večina se jih je porazgubila. Sledili so časi fašističnega mračnjstva, ko so zatirali slovenskega življa na Goriškem že v kalu zatrli sleherni poizkus oživiljanja predvojnega knjižnice. »Goriška matica« je sicer izdajala leposlovne in znanstvene knjige, a tik pred drugo svetovno vojno so jo ukini. Tako so nas sovražniki slovenske kulture pripravili ob zadnjo knjigo.

Že prvi dan po osvoboditvi, v maju 1945, sta se v Gorici odprli dve čitalnici, ki sta nudili goriškim čitateljem tudi knjige, razen revij, brošur in časopisov, iz katerih je vel nov svobodni duh. A do prave večje knjižnice nismo mogli takoj priti. Ta namreč zahteva gotovo število knjig in v kratki dobi jih ni bilo mogoče dobiti. Sicer je knjižnica imela svoje prve poboje v Ljudskem domu, kjer so prosvetne ustanove s pomočjo goriške učne mladine in ljubiteljev čtiva nabirale knjige. S tem so že postavljali temelje za ljudsko knjižnico v Gorici.

Pripravljeno je že lepo in primerno število knjig. Zaenkrat jih imamo 1200. V tej zbirki najdete najraznovrstnejša dela leposlov-

ne, zgodovinske, znanstvene, socialne in nazorno politične vsebine. V prvi vrsti je med njimi mnogo romanov, povesti, pravljic, bajk, pripovedk in tudi potopisov.

Nastejemo nekatere avtorje, ki jih boste našli v veliki izbiri: Ivan Cankar, France Prešeren, Oton Zupančič, France Bevč, Slavko Slavec, Damir Fajgelj in med drugimi Hainerjeva, Juš Kozak, Josip Jurčič, Engelbert Gangl, Franc Milčinski, itd. Od velikih slovanskih pisateljev naj omenimo Gorko, Tolstoja, Dostojevskoga, Gogolja, Turgenjeva, Puškina, Sienkiewicza in pisatelje naših dni kot Ostrovskega (Kako se je kalilo jeklo). Od tujih pa Jacka Londona, Emila Zola in Grazio Deledda.

Da izpopolnimo ljudsko knjižnico, ki jo bomo v nedeljo slovesno otvorili, je naša dolžnost prispevati knjige. Nabiranj knjig je posvečen ves teden od 3. do 9. februarja in pohiteti moramo, da bo koncem tedna knjižnica res popolna.

Poleg tega ljudskega prispevka bo goriška knjižnica dobila pred svojo nedeljsko otvoritvijo še celo bogato zbirko na novo naročenih knjig, ki jo bodo krasile in obogatele.

Biblioteka bo imela svoj sedež v prostoru čitalnice na Travniku. Vsemu goriškemu občinstvu, ki ljubi knjigo in kulturo, priporočamo, naj ne izostane prihodnjo nedeljo, ko bo pravi kulturni dogodek za Gorico. Ob tej priliki bo imel znani slovenski pisatelj v predpoldanskih urah priljubljene nagovor.

Tekmujmo in obdelajmo vsak košček zemlje, izboljšajmo vinograde!

Pomagajmo bližnjemu, vdovam in sirotam - žrtvam osvobodilne vojne!

Tekmujmo za izboljšanje našega življenja!

začeli s tekmovanjem. Kljub silnemu mrazu smo opazili v goriški okolici mlajše in starejše tovariše, ki so vihteli kramp in lopato, vozili material in podobno. Ko so končali določene delovne ure, je bilo videti pri vseh udeležencih znake zadovoljstva, ki so se jasno odražali na obrazih.

Prva poročila smo prejeli iz kobarškega okraja. Obmejna vas Robedišče na skrajni zapadni meji se je najbolj izkazala. V zgodnjih jutranjih urah so se zbrali prebivalci ter se razdelili po skupinah. Dvajset pionirjev se je podalo k reki Nadiži ter naložilo pesek za popravo napajališč. Druga skupina — 18 po številu — se je lotila čiščenja vaških poti. Korajžni mladinci so jo mahnil v gozd, podrli debla, razžagali in sečili 3 kubične metre drvi za ljudsko šolo. Med-

prosvetno društvo, pri čemer so dvignili članstvo od 71 na 109 članov. V Kobaridu so pripravili in očistili prostore za sprejem tečajnikov fizikalne šole, ki se bo vršila od 4. do 9. februarja.

Kakor na Kobarškem tako je tudi ostalo ljudstvo Goriške z enakim veseljem in vztrajnostjo začelo z delovnim načrtom tromesečnega tekmovanja. Nobene dvoma ni, da bodo ljudske množice prav po vseh krajih naše goriške dežele pokazali v tem prvomajskem tekmovanju še večje veselje in požrtvovalnost kot v jesenskem tekmovanju. Da bomo to dosegli in tekmovalni načrt celo prekoračili, nam jamčijo pripravljajni tekmovalni odbori, ki so vzeli delovni načrt z vso resnostjo na znanje in katerega so že začeli izvajati v prvih dneh tega meseca.

Teden naše knjige

V Prešernovem tednu se bo vsa Slovenija posvetila propagandi slovenske knjige. Saj je bila pisana beseda živo izročilo, ki je šlo od roda do roda in dala malemu slovenskemu narodu pečat visoko kulturnega naroda. Slovenska knjiga pa ni služila za naš

samo 1 milijonski narod za razvedrilo, temveč je imela tudi velik politični pomen. Že pri Prešernu in pozneje pri Levstiku, Gregorčiču, Stritarju, Aškercu in Cankarju vidimo, da je bila borba slovenske knjige borba proti nazadnjaštvu za svobodo. To se

dro in ščuval ljudstvo proti novi Jugoslaviji, proti ljudskim ustanovam ter prigovarjal k izselitvi.

Dočim imamo na eni strani take krivce, so pa na drugi strani pošteni svetovalci ljudstva kot n. pr. župnik iz Kamna pri Kobaridu, ki je v nedeljski pridigi odkritosrčno govoril tako: »Naznanjam vam veselo vest, da bomo v najkrajšem času priključeni k materi Jugoslaviji, katero tisoči in tisoči pričakujemo«. In je zaključil: »Jugoslavija je mati naše domovine, tujina pa je mačeha naroda in tega ni se vsakdo zaveda«.

Tudi v Čezsoči se je vrnil edenec, ki se je odpravil z doma.

Velik junak »resnice in pravice« pa se je pokazal borjanski župnik don Ožnjak, ki nosi precejšnjo odgovornost v hujškanju ljudi. Končno je »sprevidel« in javno prosil farane odpuščanja.

Goriško ljudstvo bo ob priliki podpisa mirovne pogodbe v Parizu slavilo svojo veliko zmago z vsemi demokratičnimi silami in se bo s tromesečnim »prvomajskim« tekmovanjem še bolj pripravilo stopiti enotno in složno skupno z vsemi poštenimi, ki so sprevideli, v novo življenje in srečno bodočnost v svoji domovini, kjer bo z delom ustvarjalo pogoje zato, da čimprej odpravimo one krivice, ki nam jih prinaša sedanja vsiljena meja.

Odgovor na nesramne provokacije reakcije

Okrožni odbor SIAU za Goriško je naslovil na okupacijske oblasti v Gorici sledeči protest:

Javnost je že spoznala, da so vse govorice o manifestacijah, ki naj bi jih pripravljala SIAU za 7. oziroma za 10. februar navedna provokacija, za katero se skrivajo zločinski načrti šovinističnih elementov. Razen tega je mestni odbor SIAU za Gorico s tem v zvezi tudi objavil svoje opozorilo.

Opozarjamo pa ZVU na to, da se vse demokratične množice prav dobro zavedajo, da je ta agitacija samo maska za nove fšistične atentate in izzivanja proti antifašistom.

Za vse posledice, ki bi jih mogle imeti te in vse ostale provokacije, odklanjamo vso odgo-

vornost in ugotavljamo, da je pred prebivalstvom goriškega okrožja in pred najširšim javnim mnenjem za vsako nadaljevanje terorističnih akcij in nesramnih izzivanj odgovorna ZVU, ki ima edina na razpolago vsa sredstva, da to prepreči.

Če ZVU ne ukrene vsega potrebnega, da to prepreči, se ne bo mogla izmakniti obsodbe vsega demokratičnega antifašističnega ljudstva, da podpira teroristične izpade nekaznovanih fašistov in nahujskanih šovinistov proti miroljubnim in poštenim ljudem. Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Predsednik:

Dr. Mermolja Lambert, l. r.

Tajnik:

Julij Beltram, l. r.

POLITIČNI PREGLED

Molotov podpisal mirovne pogodbe

Agencija Tass je pred dnevi poročala iz Moskve, da je bil že med zasedanjem Sveta ministrov za zunanje zadeve v New Yorku dosegel sporazum, da ministri za zunanje zadeve Sovjetske zveze, Zedinjenih držav Amerike in Velike Britanije podpišejo mirovno pogodbo z Italijo, Bolgarijo, Romunijo, Madžarsko in Finsko, in sicer v Moskvi, Washingtonu in Londonu.

Taktika avstrijskih reakcionarjev o oprasanju Slovenske Koroške

Jugoslovanska vlada je potem svoje delegacije na konferenci namestnikov zunanjih ministrov v Londonu obrazložila svoje stališče o bodoči mirovni pogodbi z Avstrijo z dvema memorandumoma, v katerih je govora o teritorialnih zahtevah po Slovenski Koroški in Štajerski ter o avstrijskih reparacijah.

Avstrijskim uradnim krogom pa je doslej vtilo nekaj upanja le stališče južnoafriške in avstral-ske delegacije, ki sta se obe izjavili za to, da obdrži Avstrija svoje meje iz leta 1937.

Zanimivo je vedeti, kako predrzno in nesramno predstavlja avstrijski tisk vprašanje Koroške in Avstrije. »Salzburger Nachrichten«, glasilo tako imenovani neodvisnih demokratov, skuša zavračati utemeljene teritorialne in reparacijske zahteve Jugoslovane in napram Avstriji. Tako piše med drugim, da bi Jugoslavija, ki bi posedovala Celovec, Beljak in Spittal, presekala Avstrijo in

Minister za zunanje zadeve Zveze sovjetskih socialističnih republik V. M. Molotov je 29. januarja t. l. podpisal omenjene mirovne pogodbe v imenu Zveze sovjetskih socialističnih republik.

Na uradni svečanosti podpisovanja mirovnih pogodb, ki so 10. februarja v Parizu, bo mirovne pogodbe s sovjetske strani podpisal sovjetski veleposlanik v Franciji Bogomolov.

srednji Evropi edino gospodarsko rentabilno progno napram Sredozemskemu morju in Trstu, ki se ni pod kontrolo Jugoslavije ter bi izolirala svobodno pristanišče Trsta od njegovega naravnega zaledja. Avstriji očitno brenkajo na strune krogov mednarodne reakcije, ki bi na vsak način hotela svobodno tržaško ozemlje napraviti za svoj »place d'arme« (vojaško oporišče) napram demokratičnim državam jugovzhodne Evrope. Nič se ne pomišljajo, marveč kratkoročno proglašajo Avstrijo in ne Jugoslavijo za tržaško naravno zaledje. Po izgubi Koroške — tako dostavlja časnik — bi bila Avstrija odsekana tudi od Sredozemskega morja!

Jugoslovanski narodi bodo vztrajali pri zahtevah, ki jih je v dveh memorandumih formulirala vlada Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Sestava nove koalicijske vlade v Italiji

Alcide De Gasperi je sestavil novo italijansko vlado, v kateri najdemo sledeča imena: minister za notranje zadeve Mario Scelba (krščanski demokrat), minister za zunanje zadeve Carlo Sforza (neodvisen), minister za pravosodje Fausto Gulo (komunist), minister za narodno obrambo Luigi Gasparotto (neodvisen), minister za finance in državno blagajno Pietro Campilli (krščanski demokrat), minister za javna dela Emilio Sereni (komunist), minister za industrijo in trgovino Rodolfo Morandi (socialist), minister za zunanjo trgovino Ezio Vanonni (krščanski demokrat), minister za poljedelstvo Antonio Senio (krščanski demokrat), minister za prosveto Guido Gonella (krščanski demokrat), minister za pošto, brzojav in telefon Luigi Cacciatori (socialist), minister za trgovsko mornarico Aldizio Salvatore (krščanski demokrat).

Anketna komisija Varnostnega sveta o Grčiji

Koncem preteklega meseca je v Atenah pričela zasedati anketna komisija Varnostnega sveta, ki ima nalogo proučiti stanje v Grčiji.

Težnja grških monarhofašisti-

čnih krogov in njihovih inozemskih pomagačev je, da bi prikrili resnico pred komisijo in svetovno javnostjo in se izognili vprašanju o položaju v Grčiji.

Do sedaj je komisija storila ze-

„Kdor hoče graditi, mora znati, mora obvladati znanost, da pa bo mogel znati, se mora učiti. Učiti se vztrajno, potrpežljivo.“
(STALIN.)

lo malo glede izpolnitve svojih nalog, ker so prispeli predstavniki Jugoslavije in Albanije z zamudo po krivdi grške vlade, ki je zavlačevala izdajo potnih listov. Zelo važno vlogo tožilcev današnjega grškega režima imajo namreč predstavniki Jugoslavije, Albanije in Bolgarije.

Pretekli teden je predstavnik vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije podal izjavo, v kateri je poudaril: 1) Da bi komisija lahko opravila svojo nalogo, je neobhodno potrebno, da člani komisije proučijo položaj temeljito in čim bolj resno. 2) Anketna (preiskava) naj poteka javno v prisotnosti predstavnikov tiska in pred očmi svetovne javnosti. 3) Za uspešno delo komisije je neobhodno potrebno, da bi predstavnik jugoslovanske vlade dejansko in aktivno sodeloval v komisiji in bi bila udeležba pri delu stalna, t. j. za ves čas dela.

Štrajk tržaških grafikov

V nedeljo dopoldne so imeli grafiki in drugi tiskarski nameščenci v Trstu zborovanje, ki je poteklo v složni enotnosti, da bodo odločno vztrajali pri svojih upravičenih zahtevah.

Govorniki so poročali, kako so delodajalci doslej odklonili vsakršna pogajanja. Prebrana je bila resolucija, naslovljena na Zvezo industrijcev, v kateri pozivajo delodajalce da ugodijo delavskim zahtevam. Ker ni prišlo pretekle dni do nobenega sporazuma, so grafiki in drugi tiskarski nameščenci stopili v stavko. Iz solidarnosti so se jim pridružili tudi nameščenci pri tržaških dnevnikih. Vsled tega ni izšel »Primorski dnevnik« in drugi tržaški listi.

Zemljo tistemu, ki jo obdeluje

Dne 27. p. m. je okrajna agrarna komisija obiskala vas St. Peter v Slovenski Istri. Tam so razpravljali o kolonskem vprašanju, o obsojenju bivših fašistov in o razveljavitvi dražb. Pod fašistično Italijo se je dogajalo, da so malemu kmetu, ko ni mogel plačati davkov, enostavno prodali posestvo na dražbi. Danes se zbira ljudstvo po Istri in na množičnih zborovanjih razveljavlja take dražbe. V vasi St. Petru so vaščani sklenili, da se nekemu trgovcu vzamejo štiri hiše, ki jih je kupil od revnih kmetov na dražbah. Nekemu veleposestniku, ki je imel 35 ha zemlje, so na zborovanju vzeli 14 parcel in 2 hiši, ki jih je kupil na dražbi, in jih vrnili kmetom. 32 ha zemlje pa so porazdelili med kolone. Koloni in mali kmetje se navdu-

šeno zbirajo na zborovanjih in rešujejo najbolj pereča vprašanja v Slovenski Istri na najbolj dosleden in demokratičen način.

Colottijevi pajdaši pred sodiščem

V Trstu se vrši razprava proti znani Colottijevi razbojniški družbi, ki je znana po nasilnosti in grozodejstvih tudi mnogim goriskim ženam in dekletom.

V ulici Bellosguardo je bil »inspektorat« — tako so ga nazivali naši ljudje, ki so prišli v kremplje Colottija in njegovih pomagačev. Razprava se vrši proti sedmero zločincem »manjšega kalibra«, kajti vsi ostali, ki so bili poglavarji te tolpe, so se poskrili ali pobegnili.

Pred sodiščem se vrstijo žrtve teh pohotnežev in sadistov. Ti pa se izgovarjajo in hočejo z vsemi zvijačami zmanjšati svojo krivdo. Toda žrtve jih neizpodbitno obtožujejo. Kje so danes vse one stotine in stotine naših žen in deklet, ki niso navzoče na sodišču in katere bi pred vsem svetom izpričale vse ono gorje, ki so ga pretrpele. Mnogi teh nesrečnic iz Goriške in Istre bi znale veliko povedati o »kisti«, o vsem zasramovanju in ponižanju, ki so ga bile deležne.

Ni jim ne bo pomagalo, dasi se skrivajo pod plašč »italijanstva«, s katerim se hočejo oprati svojih težkih grehov. Može in žene naše dežele, antifašisti in partizani, ki se spominjajo na strašno »villa triste«, na umore in preganjanja, ki so jih zakrivil ti zverinski ljudje, jih obtožujejo ter zahtevajo kazen, kakor jo zaslužijo.

MUČITELJI INTERNIRANCEV OBDOJENI NA SMRT Z OBEŠENJEM

Marsikateri mati in žena se spominja ženskega taborišča Ravensbrück s solzami v očeh. Saj je bilo to zloglasno taborišče prezgoden grob za mnogo naših žena in deklet. Preostale, ki so se vrnile na svoje domove, se spominjajo s stisnjenimi pestmi tega pekla, ki so ga pripravili Hitler in njegovi opodi, da bi uničili slovanski življenj.

Te dni je bila v Hamburgu razprava proti namesti poveljnika koncentracijskega taborišča J. Schwarzhuberju, Ludwigu Rambourju, krojaču Gustavu Binderju, paznici Dorotheji Binz in Carmen Mory.

Obsodba je bila izrečena: smrt z obešenjem.

Za albanske poplavljenice

V zadnji številki smo poročali, da so v mirenem okraju nabrali za albanske poplavljenice 29.863 lir. V resnici so nabrali 73.217 lir, kar s tem rade volje popravljamo.

Katera škoda je vojna škoda? Rok prijave vojne škode

Zavezniška vojaška uprava je z ukazom št. 266, določila za katera vojna dejanja ima vojni oškodovane pravico zahtevati plačilo povzročene mu škode.

Obenem je določila, da začne teči šestmesečni rok predložitve prošnje za plačilo vojne škode z dnem, ko stopi ta ukaz št. 266 v veljavo.

Ker je ta ukaz zelo važen za vse naše vojne oškodovance, priobčujemo njegovo vsebino v celoti.

Opozarjamo pa vojne oškodovance, naj zaradi bližajoče se ureditve meje prijavijo vojno škodo čimprej.

Vsebinska ukaza št. 266 je sledeča:

Člen št. 2 zakona z dne 26. okt. 1940. št. 1543 je razveljavljen in nadomeščen z naslednjim:

Vsako dejanje oboroženih sil, narodnih, zavezniških ali sovražnih, ki je bilo v zvezi z vojnimi operacijami in vsako dejanje, četudi ni bilo v zvezi z vojnimi pripravami in operacijami, se smatra za vojno dejanje, ki zapade vrnitvi vojne škode.

Tudi akcije čiščenja, akcije represalij, rop, nepravilno zasedbo nepremičnin in nepravilno ter zlorabno odstranitev premičnin je treba smatrati za vojna dejanja v svrhu vrnitve vojne škode, če so jih izvršile oborožene sile, h katerim je treba prišteti tudi formacije, ki so se prostovoljno udeležile vojaških operacij.

Odstranjevanje orožja ali vojaških naprav, kjer koli je bilo naloženo ali prenešeno pred ali po vojni, je treba tudi smatrati za vojna dejanja.

Prošnja za vrnitev škode, ki je nastala zaradi takih dejanj, mora biti predložena ne kasneje kot 6 mesecev potem, ko stopi ta ukaz v veljavo ali pa 6 mesecev za tem, ko je bilo izvedeno čiščenje. Ta rok ne bo podaljšan.

Obrtno strojarstvo

Gorica, trg N. Tommaseo, 7 (Placuta)

STROJI

telečje, kozje in ovčje kože

vseh vrst za posamezne naročnike.

BARVA

naplate in torbice v vseh barvah.

IZDELUJE

vse usnjene predmete.

Obiščite nas!

MAGAJNA BOGOMIR

REGINA COELI

Izpraševalčeve oči so lisičje visele na mojem obrazu. Hotele so vsaj iz potez priklicati priznanje proti Mateju. Moje ustnice so bile zaprte, moj obraz maska. S kako podlim naglasom je izgovarjal njegovo ime. Zaklicala sem mu: »Pustite ga v svobodo med njegove ljudi!« Preiskovalčev obraz se je zvil v prijazno: »Kdo so njegovi ljudje?«

»Plemenitega človeka hočete ubiti!«

»Radi kakih dejanj je on plemenit človek?«

»Ljubil je samo svoje ljudstvo.«

»Stražnik me je udaril. Hotela sem ga z verigo nazaj. Nina me je uklenila v svoje roke in priegnila železje, ki se mi je zare-

zalo v zapestje. Zajokala sem v onemogli jezi. Odpeljali so me. Vse popoldne ležim z obrazom v vzglavnico. Vem, da Mateju ni rešitve. Umrla bi rada. Molim k nebeški Kraljici, naj mi pošlje smrt.

Žilda se mi je približala. Ne vem, ali je vohunka, ali ni. Sovražiti je ne morem več. Prijela sem jo za roko. »Pojdi, Žilda, in povej jim, če so te najeli za to, da sem kriva samo jaz. Naj sodoj mene, naj Mateja puste, naj ga puste v svobodo. Ne govori proti njemu. Mlad je in lep. Če bi ga videla, bi ne mogla govoriti proti njemu. Žilda, mlad je in lep...«

Žilda je spoznala šele sedaj, kaj sem mislila o njej. Zbežala je na svoje ležišče in noče nehati jokati, dasi ji kličem, naj se vrne k meni.

Žilda govori malo te dni. Njeno telo je slabotno in ne more prenašati vlage in hladu tega mrkega prostora. Včasih upira cele ure oči v stene. Komaj se nasmehne, če ji božam bela lica. Kadar jo zagrabi v pljučih in izpljune kri, tedaj se ji trese telo in oči ji gore v strahotno lepem sij. Hotela sem jo razvedriti s smehom, toda tudi meni je zamrl na ustnicah. Dala sem ji svoje ogrinjalo. V tej celici je mraz. Zavila sem jo v ogrinjalo kot uboga otroka. Mene ni strah. Ne bojim se več umreti. Vendar kako bi videla rada, da bi izpustili tega lepega uboga otroka, ki ne more prenašati teme in bi

moral biti posvečen le soncu, veslju in ljubezni, a umira tu pred menoj. Vidim smrt pred njenim obrazom in se ne morem boriti proti nji. Hotela sem moliti, a ne morem več. Toda Žilda moli. Videla sem jo. Klečala je v kotu. Oči so ji bile zaprte. Ustnice so se ji premikale, lice ji je slonelo na vlažni steni in roke je sklenila nad čelom v križ. Zgrozila sem se ob tej podobi. Tako so slonele nekoč mučenice, ki so se borile za ljubezen in nebo. Njihova srca so metali živalim. Kdo je dal tem prostorom ime nebeške Kraljice? Zakaj je dal tem prostorom ime nebeške Kraljice? Trpka groza mi je napolnila dušo. Še vedno vpije kri v nebo. Še vedno mečejo srca mučenic živalim.

Jaz ji govorim o Mateju, o upornem sivem volku naših gora. Pri-

povedujem ji o naši duši, o življenju ljudi na vzhodnih bregovih morja. In ona mi pripoveduje o Mariju, ki je bil slikar in se je hotel posvetiti le lepoti. pa se je pridružil borcem proti nasilju. Ona mu je pomagala ubežati, ko so že obkolili hišo. Ni hotel v začetku radi nje, a je ubogal, radi ljubezni in svobode za tiste, ki ga bodo čakali v strahu in upu. Preslepila je zasledovalce. Ona je vedela, kam je zbežal. Odpeljali so njo. Hočejo vedeti za njegovo bivališče, da bi ga sledili.

Objeli sva se in rekla sem ji — sestra.

Danes je odvedla Nina Žildo na prvo zasliševanje. Nasmehnila se je in mi dala roko. Moja roka je vztrepetala v njeni. Hoteli bodo vedeti Marijev naslov in imena tistih in njegove družbe. Žilda ne bo hotela govoriti.

OPOZORILO

V zvezi z govoricami o manifestacijah, ki naj bi jih pripravljala S.I.A.U. za dneve okrog 10. februarja

Mestni odbor SIAU izjavlja

da so neosnovane, obsoja jih kot zlonamerne, provokatorske in kot maneuvre, za katerim se krijejo fašistični zločinski načrti.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Mestni odbor SIAU

Gorica

„Slovensko narodno gledališče“

za Trst in Primorje gostuje v nedeljo, 9. februarja, ob 14. uri v Verdijevem gledališču v Gorici z igro v šestih slikah „TAKO TU DI BO“.

Cene: I. prostori lir 90; II. prostori lir 70.

V znamenju kulturnega tedna

Danes v soboto, ob 8. uri zvečer, se bo vršila v gostilni „pri zvezdi“ (Trg sv. Antona) Prešernova proslava.

Velikodušen dar furlanske mladine

Antifašisti, ki se zdravijo v sanatoriju na Šempeterski cesti v Gorici, so prejeli te dni od Mladine iz Krmina izkupiček prireditve v znesku 7.567 lir.

Vsota je bila razdeljena med najbolj potrebne tovariše in tovarišice zdravilišča, kateri se srčno zahvaljujejo predragim furlanskim mladincem.

Vsem bivšim političnim preganjanjem iz Gorice in okolice

Okrajno združenje bivših političnih preganjancev v Gorici sporoča, da se je sestavil pripravljalni odbor, ki ima nalogo organizirati okrajni odbor za Gorico. To je bilo sklenjeno na seji dne 18. decembra 1946.

Pripravljalni odbor je sklenil, da se skliče občni zbor vseh vpisanih v Udruženje našega okraja za dan 9. februarja 1947, ob 10. uri predpoldne. Zasedanje se bo vršilo v kinu Moderno na korzu (nasproti Ljudskega doma) s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev, 2. pomen in delovanje organizacije (politično in socialno), 3. načrt za uspešno socialno pomoč, 4. volitve, 5. slučajnosti.

Vsi včlanjeni tovariši in tovarišice so vabljeni, da se obnega zbora udeležijo v polnem številu.

Kojsko

Politični preganjaneci zborujejo

Iz okrajnega zborovanja političnih preganjancev je bilo poslano pozdravno pismo predsed-

niku vlade Slovenije tov. Marinku, v katerem mu izražajo svojo udanost ter obljublajo, da se bodo borili tudi v bodočnosti proti krivični francoski črti, ki deli Brda na dva kraja. Iz istega zborovanja je bilo odposlano protestno pismo na ZVU, v katerem odločno obsojajo njih obnašanje napram političnim preganjanjem. V prvi vrsti se obračajo na ZVU glede prostorov okrožnega odbora, ki so mu bili večkrat obljubljeni, a nikoli dani na razpolago. Ravnotako žigosajo postopanje okrajnega guvernerja iz Kanala, ki ni dovolil političnim preganjanjem, borem za svobodo, ustanovni občni zbor. Nadalje je bila odposlana resolucija namestnikom zunanjih ministrov v London, katero priobčujemo v celoti.

Namestnikom zunanjih ministrov v Londonu

Bivši politični preganjaneci iz okraja Brd pri Gorici, cona A, zbrani na okrajnem zborovanju dne 2. februarja t. l. še tik pred podpisom mirovne pogodbe s premagano Italijo, dvigamo visoko v svet glas, da se ne bomo Brici nikoli sprijaznili s krivično francosko črto, ki reže živo telo naših Brd ter trga od nas Gorico, ki je naše kulturno in gospodarsko središče.

Zahtevamo tudi, da se pri sestavljanju mirovne pogodbe z Avstrijo popravijo meje tako, da pridejo Slovenci iz Koroške s Celovcem vred pod FLRJ. Plebiscit na Koroškem po prvi svetovni vojni je bil krivičen za nas; sedaj je čas, da se krivica popravi, ker je Koroška zibelka naše kulture in zgodovine. Borili smo se za svobodo naše zemlje in nikoli ne bo usahnila med nami ljubezen do zadnjega dela naše zemlje.

(Sledijo podpisi).

„Vdova Rošlinka“

Prosvetno društvo »Kozana« iz Kozane je gostovalo preteklo nedeljo v kojsčanskem gradu z »Vdovo Rošlinko« Cvetka Golarja.

Veseloigra je zadovoljila vse številne udeležence, ki niso štedili z aplavzi. Čeravno so nekateri prvič nastopali na odru, so vendar lepo podali svoje vloge. Posebno sta ugajali »vdova« in Manica. Motil je le preglasen šepetalec.

Komen

Demobiliziranci zborujejo

Preteklo nedeljo so se zbrali v Škrbini na Krasu demobilizirani borci J.A. iz komenskega okraja.

Sestali so se, da se spoznajo z nalogami na terenu, z gospodarskimi vprašanji, ki so združeni z obnovo porušeni vasi in z izgradnjo ljudske oblasti.

se smehljati. Šepeta mi njegov naslov: „On je v Bernu, ulica — Ne ve, kje sem jaz. Pojdi in izroči mu sestrični poljub!“ — Strmi naravnost kvišku — slišim še — „Regina coeli“ — Strmi naravnost kvišku. Žilda, Žilda! Stisnila sem njeno glavo v svoje naročje in ji strim v oči — Žilda — Žilda se smeje nepremično — ha, Žilda! — Poljubila jo je smrt. Držim jo v naročju vso noč in skušam ugreti mrzla lica s poljubi, priklicati jo z jokom v življenje.

Njeno truplo so mi ugrabili v jutru. Krvavi žarek še za hip nad srcem.

Tema in strahoten molk vladata v celici. Sama sem, sama. Matej, moj dragi! Matej, moj fant! Matej. — Ometica mi plava skozi mozeg. Črne sence krožijo

Slovensko planinsko društvo v Gorici

vabi svoje člane in prijatelje na veliki

PLANINSKI PLES

v soboto 15. februarja 1947. ob 20. uri v dvorani „SPORT CENTRA“ (bivši Mladinski dom) na Katarinijevem trgu 2

Odličen orkester - oskrbovane koč - srečolov - zabave

Prosimo, da sami osebno dvignete vabila v kavarni Bratuž (Via Mameli) v sredo, četrtek, petek in soboto — vsakikrat med 15. in 20. uro.

Planinski zdravo!

Član okrajne SIAU je med drugim predložil zbranim demobilizirancem važnost povezave z vaškimi ljudskimi organizacijami in ustanovami ter pokazal na krivdo imperialističnega bloka pri kompromisni francoski črti. Spregovoril je še demobiliziranece, kateri je izrazil voljo vseh ostalih tovarišev, da bodo tudi pri obnovi naše ožje domovine vršili svoje dolžnosti, kakor so jih v J.A.

Po pozdravu članice okrajne ASIŽZ so bila sprejeta pozdravna pisma maršalu Titu, predsedniku vlade LRS, Mihlu Marinku in protestno pismo ZVU. Med navdušenimi vzkliki maršalu Titu, J.A. ter takojšnji priključitvi k domovini Jugoslaviji se je zaključilo zborovanje.

Zene komenskega okraja so pripravile za demobilizirane borce zakusko. Sledila je ponovitev prireditve, ki so jo podale vaše žene. Nastopil je z več pesmimi tudi domači pevski zbor, nakar je sledilo prisrčno in živahno ljudsko rajanje.

Občni zbor političnih preganjancev

V nedeljo, 2. t. m., so se zbrali v Ivanjemgradu pol. preganjaneci komenskega okraja, da prisostvujejo prvemu okrajnemu občnemu zboru.

Po pozdravnem nagovoru tov. predsednika Abroma Alojzija je povzel besedo tov. Bavdaž, zastopnik okrožnega odbora p. p. iz Gorice, ki je v daljšem govoru predložil pomen Udruženja in nakazal naloge za bližnjo bodočnost. Žigoslav je krivice, ki jih ZVU in vsi njej podrejeni organi delajo posameznim borem ter organizaciji. V nadaljnjih izvajanjih je prikazal na podvige, ki jih kaže nova Jugoslavija na vseh poljih gospodarskega, kulturnega in političnega življenja. Končno se je spomnil žilavosti in borbenosti kraškega prebivalstva, ki je v času OF kakor v teh zadnjih letih pokazalo največjo predanost za našo svobodo ter za bližnjo priključitev k FLRJ.

Sledile so volitve v okrajni odbor političnih preganjancev. Ko je bila dana karakteristika vsakega posameznega člana, so zbo-

pred očmi. Matej, moj fant. — Slišim njegov glas iz strahotnih daljin. Slišim, slišim, slišim svoje ime. Kliče me tiho, tiho. Slišim svoje ime, kot da ga nosijo trepetajoči žarki sonca. Hočem k njemu, Nina, spustite me! On umira. Nina, on umira. — Matej, Matej! Bijem s pestmi v zid. Grizem steno. Nina, pustite me, da bo imel za trenutek človeka ob sebi. Matej, moj fant. —

Nina, ha, Nina! Prijazno se mi smeje. Zakaj? „Spomladi vas izpustimo“. Nina se smeje. Dobra si, Nina, smeješ se radi moje svobode. A kje je on, Nina! Spomladi na svobodo! A kje je on, Nina! Zima je sedaj, kje je on? Nina se smeje.

„Danes so ga ustrelili v bregovih nad Trstom“. Ha, Nina, v bregovih nad Trstom!

Naj bo okrožna ali okrajna:
le vkup, le vkup planinska gmajna!

Trnovo pri Kobaridu

Lažnivi preroki

Se se dobijo temni elementi iz vrst reakcionarjev, ki skušajo begati naše dobro ljudstvo z najrazličnejšimi bedastočami o množični izselitvi in podobnim babbavom. Toda Trnovci se ne dajo več begati in zapeljivati. Niso še pozabili pregnanstva iz leta 1915 ko so morali kot begunci v Italijo. Niti niso pozabili italijanskih ječ in taborišč smrti Nemčije, kjer je 9 vaščanov pustilo svoja življenja. Danes ne bomo poslušali zvodnikov, ne bomo nasledili več nobenemu političnemu špekulantu in intrigantu, kajti z vsem hrepenenjem čakamo tistega velikega dne, ko bomo priključeni k skupni domovini Jugoslaviji. Tam si bomo združeni z ostalimi brati svobodno gradili srečnejšo bodočnost.

Bovec

Predsednik PNOO

tov. Bevk v naši sredi

Preteklo nedeljo nas je obiskal naš zaslužni predsednik PNOO za Slovensko Primorje, tov. France Bevk. Velika množica ljudi je prišla od blizu in daleč poslušati besedo svojega voditelja.

Tov. predsednik je v svojem govoru pojasnil potek mirovne konference v Parizu ter prikazal življenje in razvoj v novi Jugoslaviji s posebnim ozirom na ustavo in zakone v FLRJ in Ljudski republiki Sloveniji.

Ljudstvo se je v vsej domačnosti obračalo do predavatelja z raznimi vprašanji, na katere je tov. Bevk izčrpno odgovarjal. Zborovanje se je končalo s petjem slovanske himne.

Za širjenje našega tiska

V znamenju tromesečnega tekmovanja, ki se je pričelo 1. februarja, so se zbrali v našem trgu vsi krajevni komisijonarji, ki so si zadali nalogo za izboljšanje dela. V tem času bodo dvignili razprodajo naših listov, nabirali bodo nove naročnike ter pospešili redno in hitrejše razdeljevanje časopisja.

Komisijonarji so si napovedali tekmovanje med seboj, kdo bo prej prekorajil tromesečni načrt. Tako je komisijonar iz Zage napovedal tekmovanje komisijonarju iz Boveca, oni iz Čezsoče srpeniškem, komisijonar iz Kal Koritnice pa onemu iz Loga pod Mangartom.

Zadali so si tekmovalno geslo: »V vsako hišo naš časopis«.

Čebelarjem

Goriško okrožno kmetijsko nadzorništvo opozarja vse čebelarje, zlasti one, ki nameravajo peljati čebele na pašo, da se je v raznih občinah videmske pokrajine pojavila nalezljiva gnoloba.

Rad tega je videmski prefekt izdal ukaz, glasom katerega je obvezna prijava dognanih ali sumljivih slučajev bolezni občinskimi oblastem. Isti ukaz urejuje istočasno tudi nomadsko čebelarstvo.

Nomadski čebelarji goriške pokrajine, ki nameravajo prepeljati svoje panje v videmsko, si morajo oskrbeti posebno dovoljenje. Za doseg istega dovoljenja morajo predložiti, najkasneje do 20. februarja t. l., prošnjo, naslovljeno na Okrožno kmetijsko nadzorništvo v Gorici, v kateri morajo biti označeni, razen števil panjev, tudi kraji, kamor se nameravajo peljati čebele, ter približno čas premestitev. Ob času prepeljave panjev se mora za iste oskrbeti zdravniško spričevalo, ki naj jih spremlja.

ČITAJTE IN ŠIRITE „SOŠKI TEDNIK“

Gorenja vas pri Kanalu

Za naše sirote

Vaške žene so v nedeljo, 2. februarja, priredile plesno zabavo. Na sporedu so bile tudi šaljive igre. Čisti izkupiček so darovale za sirote padlih borcev.

V isti namen so pripravile žene in mladina iz Zarsčine pri Zapotoku prisrčno kulturno prireditev, ki je bila kljub slabemu vremenu, dobro obiskana. Izkupiček 553 lir je bil nakazan vojnim sirotam.

Kobarid

Važno zborovanje

Preteklo nedeljo je obiskal naš trg predsednik pokrajinskega PNOO tov. France Bevk ter nagovoril veliko množico ljudstva, ki je prišla od blizu in daleč, da posluša našega odličnega borca za svobodo. Tov. Bevk se je dotaknil vseh aktualnih političnih problemov, ki so v zvezi z našo priključitvijo ter žel za svoja izvajanja hvaležno in burno odobravala.

MESTO RUSKE SLAVE

27. januar leta 1944. je nepozabni datum v zgodovini Leningrada. Na ta dan so na obalah Neve zagrmeli topovski streli svečane salve, ki so objavile, da je Leningrad mesto, ki je krepko in junaško prestalo 900 dnevno obleganje, popolnoma razbilo sovražnikov obroč in do kraja potoklo nemške fašistične čete pred svojimi zidovi. Tako se je končala herojska epopeja, ki ni primerja v zgodovini človeštva.

Izredno velik je pomen te zgodovinske zmage, ki so jo izvojevali vojniki sovjetske armade s sodelovanjem vseh Leningračanov. Iz »načrta Barbarosse« vemo, kakšno usodo so hitlerjevski razbojniki pripravljali mestu ruske slave. Razen tega je nemško fašistično poveljstvo računalo, da bo z zavzetjem Leningrada prizadejalo najtežji moralni udarec narodu naše domovine. Zato je poslalo proti Leningradu izredno velike sile. Toda ljudstvo ni moglo dovoliti, da bi naš dragi Leningrad padel v roke fašističnih barbarov in noga zopernega tujca ni nikoli stopila na svete ulice Leninevega mesta.

V dnevih največje nevarnosti, ki je grozila mestu, je vsa dežela sodelovala pri njegovi obrambi, ki jo je vodil osebnostni tovariš Stalin. Na čelu sil, ki so branile mesto, je stal zvesti Stalinov sobojnik - tovariš Zdanov. Leningrajska partijska organizacija je vse prebivalce, majhne in velike, povedla v boj zoper sovražnika. Strnjeni okoli zastave Lenina - Stalina so Leningračani pokazali svetu edinstven zgled junaštva, požrtvovalnosti, hrabrosti in discipline. Mesto se ni udalo, preneslo je vse težke preizkušnje, ki so ga zadele in je zmaga-lo!

Od takrat so minula 3 leta. To so bila leta velikega tvornega dela pri obnovi Leninevega mesta - največjega industrijskega in kulturnega središča dežele.

Ze prvo leto po slavni zmagi na Leningrajski fronti je delalo v podjetjih mesta 5.000 strojev, leto dni pozneje pa ni bilo v mestu nobene tovarne, ki ne bi obratovala.

Leto 1945, znamenito leto velike zmage sovjetskega ljudstva nad hitlerjevsko Nemčijo in imperialistično Japonsko, je postalo pomembna etapa na poti do dosege predvojne ravni.

Posebno pomembno pa je leto 1946 — prvo leto nove Stalinske petletke. To leto je poteklo v znamenju veličastnih del obnove in povečanja proizvodnje. Do 1. januarja leta 1947 je bil letni proizvodni načrt prekoračen za 9,3%. To je prepričevalen dokaz uspešne obnove industrijske moči Leningrada.

Leningrad postaja zopet industrijski arzenal dežele. Mnogo je bilo storjeno tudi pri obnovi mestnega gospodarstva, ki je zelo trpelo med blokado. Investicije za poglavita dela v mestnem gospodarstvu so že leta 1945 znašale 405 milijonov rubljev, v letu 1946 pa 550 milijonov rubljev. Velik del te vsote so porabili za obnovo stanovanj.

Med vojno je Leningrad izgubil 4,5 milijonov m² za zidanje površine. V dveh letih po osvoboditvi so obnovili 1,7 milijonov m² za zidanje površine. V letu 1946 so predvsem obnavljali hiše in do konca zgradili poslopja, ki so jih bili začeli graditi pred vojno. Usposobili so še približno 340.000 m² stavbišč. Na tisoče Leningračanov je dobilo nova stanovanja.

Leningrad je bil že od nekdaj največje kulturno središče dežele. Danes delujejo že vsi znanstveni inštituti in šole: 50 višjih šol in okrog 150 raznih znanstvenih - raziskovalnih ustanov. Lansko leto so odprli okrog 57 šol. Armada leningrajskih študentov

in učencev šteje sedaj 300.000 ljudi.

Za obiskovalce so se znova široko odprla vrata razstav in muzejev. Mesto je dobilo n v muzej »Muzej obrambe Leningrada«, v katerem so razstavljani predmeti, ki govorijo o herojski zgodovinski epopeji. Med obleganjem Leningrada je v mestu delovalo eno gledališče in par kinematografov. Sedaj deluje 35 gledališč in nad 50 kinematografov.

Na Karelijski ožini so zopet napravili letovišče za Leningračane, grade velika okrevališča in sanatorije. Na meji leningrajske oblasti in Estonske SSR grade tovarne za proizvodnjo plina, ki bodo že v tej petletki v celoti oskrbovale leningrajska stanovanja s plinom. Začeli so tudi že graditi leningrajsko podzemniško železnico.

Na goriškem Travniku nastopa postopač...

Tovarišica iz Št. Mavra nam piše:

Na svečnico zvečer sem bila na goriškem Travniku v družbi prijateljice. Ravno sva se odpravljali proti Solkanu, ko naju ustavi hrvatsko govoreči mož. Zahteval je moje ime in priimek, nato še od prijateljice. Vprašala sem ga zakaj to zahteva. Odgovoril je, da je član policije, a kmalu nato je dejal, da ni policist. Priznal je, da vodi v Gorici propagando stare Jugoslavije.

Naposled me je jel nagovarjati, naj se preselim v Gorico, kajti moja rodna vas bo po francoski črti odrezana in zato me roti, naj se umaknem jugoslovanski zasedbi; v Gorici da me čaka stanovanje ter mesečna plača 1600 lir... In še druge bedastoče je pravil. Tako na primer, kako se je treba združiti z Italijo v borbi proti Jugoslaviji (?)!

Jaz pa sem mu odvrnila, da rojstne vasi ne bom zapustila nikdar ter dostavila, da se mi ne prodajamo ne za denar in sploh za nič na svetu.

Ko je videl, da nič ne opravi, je nekoliko zaklel in izginil kakor pes.

Izredno slabo vreme ni dopustilo, da bi se vse igre vršile tako kakor je bilo v načrtu.

Na igrišču v Versi se je vršila prijateljska tekma med moštvom »Partizan« iz Bilj in enajstoric iz Medeje. Zmagal je »Partizan« s 5:2.

OBVESTILO

Prehranjevalni urad v Gorici je začel deliti dne 6. t. m. nakaznice (bone) za živila »Delavske zbornice« upokojevcem, delavcem in uslužbencem ter sorodnikom oseb, odpeljanih v pregnanstvo.

Delitev se vrši v uradu (Via Crispi 3-I) pri vratah št. 5, 6 in 7. Upokojevcem in sorodniki oseb, odpeljanih v pregnanstvo, morajo osebno dvigniti nakaznice, delodajalci pa za svoje uslužbence.

RAZGLAS

Mestno županstvo ponovno vabi lastnike trgovskih, industrijskih in obrtnih dovolilnic, ki jih niso še dali vidimirati za vsakoletno obnovo, naj to store hitro in čimprej. Izročiti jih lahko na županstvo naravnost (pri protokolnem uradu), ali pa potom pristojne Trgovske, Industrijske ali Obrtne zveze.

DAROVI

Ob priliki poroke tov. Prinčiča Alojzija in Školaris Štefanije iz Vipolže sta novoporočenca darovala 900 lir za sirote v Dečjem domu v Kojskem. Najlepša jim hvala ter obilo sreče v novem stanu.

Tov. Marijan Martelanc je Jaroval za Dijaško matico L. 1500. Srčna hvala!

Drobne novice

* Kakor poroča Reuter, so na Irskem uvedli racioniranje kruha.

* Britanska policija je dobila ukaz, da izda tiralico za 18.784 vojaškimi begunci Velike Britanije. Skupno število vojaških beguncev znaša čez 21.000.

* V Moskvo je prispel generalni sekretar Svetovne sindikalne federacije Louis Saillant; v prestolnici Sovjetske zveze se bo zadržal nekaj dni. Razpravljal bo z vsezveznim centralnim sovjetskim sindikatov ZSSR o številnih vprašanjih v zvezi z delovanjem svetovne sindikalne federacije.

* Na dan 23. obletnice smrti V. I. Lenina je bil Rdeči trg napolnjen z množicami ljudi. Ob 13. uri, ko se je lahko že vstopilo v Leninov mavzolej, so se zbrali na trgu tisoči ljudi. Nad 16.000 oseb je šlo ta dan mimo mavzoleja. Od Lenineve smrti do danes je obiskalo mavzolej nad 23 milijonov oseb.

* V kinematografih Moskve predvajajo z velikim uspehom dokumentarni film »Bolgarija«. V filmu je prikazana borba bolgarskih partizanov, osvoboditev Bolgarije od strani sovjetske armade, samopožrtvovalnost bolgarskega ljudstva pri obnovi narodnega gospodarstva, kakor tudi pričetek preporoda nove Bolgarije.

Ta film o bratski slovanski državi je gledalo v zadnjih tednih več kot 100.000 gledalcev.

* V Bakuju gradijo tovarno za radijske aparate z letno kapaciteto več tisoč radijskih sprejemnikov za prebivalstvo. V bližini tovarne bodo zgradili naselbino za 2000 delavcev.

* V angleški okupacijski coni Nemčije so ustanovili novo stranko, ki je po svojem značaju bolj desničarska kot Krščanska demokratska unija. Nova stranka zavzema pozicije na skrajni desnici in zbira skrajne reakcionarje.

* V Indoneziji je bila ustanovljena enotna organizacija sindikatov, ki šteje 3 milijone članov.

* Sovjetska znanstvenica akademik Lina Stern je iznašla novo metodo zdravljenja tuberkuloznega meningitisa. V razliko od ameriških zdravnikov, ki uporabljajo pri zdravljenju velike doze streptomicina, je akademik Stern predlagala vbizgavanje minimalnih količin tega preparata v posamezne dele možgan neposredno do živčnih središč obolenega tkiva. Ta metoda je popolnoma uspešna pri zdravljenju 20 ljudi, ki so zboleli na tuberkuloznem meningitisu.

* V Moskvi se je pričela vse ruska konferenca profesorjev književnosti. Po zaslugi naprov teh znanstvenikov so se množice čitateljev spoznale s še nekaterimi pismi in pesmimi velikega ruskega pesnika Aleksandra Puškina. Odkritih je bilo 15.000 do sedaj neobjavljenih Nekrasovih verzov, kakor tudi 400 javnosti še neznanih pisem in večje število kritičnih člankov velikega ruskega satirika Saltykova - Ščedrina. Dalje so odkrili 450 Hercenovih pisem, 30 pisem Turgenjeva in več pisem Belinskega.

* V cerkvi svete Rozalije v glavnem mestu vzhodne Slovaške, Košice, sta bili v teh dneh odkriti dve stari sliki slovaških svetnikov Svorada in Benedikta.

Onim, ki hočejo barantati za rodno zemljo grenko tujino

Ti odhajaš, ker so ti djali, da zemlja ne bo ti več mati. Zadnjič pogledaš dom svoj predragi zapreš ga... in že ne veš, kam pojdeš spati...

Ti odhajaš, ker so ti djali da svoboda je le v tujini, da tam imel boš dom svoj zali... In s tabo gredo tvoji sini.

O, ko boš poskušal v tujini, begunca pregrenko življenje, vprašali te bodo sini, po mejah tvoje Slovenije.

Ko zmučen, utrujen od dela grenak kruh boš glodal tujine, ne bo ti družina vesela, zatekal se boš v spomine...

Ko sin bo tvoj jezik pozabil, in tujec postal v družini, za glavo ti se boš grabil: „Proklet sem, sini, moji sini“.

MILČE

* Sovjetski inženirji so prvič uporabili novo metodo pri gradnji železniških mostov. Ležišča mostov in lokov se montirajo s pomočjo močnih dvigal. Mostovi so sestavljeni iz armiranih betonskih blokov, dolgih po 20 m in težkih do 80 ton. S pomočjo te metode je bil zgrajen most, dolg 150 m na železniški progi Moskva - Kijev v 12 dneh. Pri navadni metodi gradnje bi trajala dela na mostu 2 do 2,5 mesecev.

* V Sovjetski zvezi so izdelali nov avtomatični inkubator za živali, ki lahko sprejme 39.000 jajc. Ves proces v inkubatorju je avtomatičen. Jajca se obračajo vsaki dve uri, zrak in vlažnost zraka se avtomatično regulirata. Od celotnega števila jajc se povprečno izvali 85 do 90%, včasih tudi 98%.

* V Milanu so aretirali okrog 50 neofašistov. Med voditelji neofašistične organizacije je tudi general, pri katerem so bili sestanki posameznih skupin.

* Predsednik ČSR dr. Edvard Beneš je sprejel novo izvoljene škofo češkoslovaške katoliške cerkve, ki so mu predložili svojo spomenico. Predsednik dr. Beneš je izjavil, da se ne smejo baviti s politiko ter poudaril potrebo sodelovanja med cerkvami, ki je razložena v spomenici.

* Praga ima največjo ledenico v Evropi, v kateri je konzerviran prirodni led. Kapaciteta praške ledenice je nad 2.000 vagonov leda. V praški ledenici vzdrži led do visokega poletja.

* V dneh od 20. julija do 17. avgusta t. l. se bo vršil v Pragi prvi mednarodni kongres mladine, katerega se bo udeležilo preko 50.000 mladincev in mladink iz 60 različnih držav sveta.

* Praški dnevnik »Mlada fronta« je začel objavljati kot podlistek prevod angleško pisanega romana slovenskega rojaka v ZDA Louisa Adamiča »Večerja v Belem domu« »Dinner at the White House«.

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ
Za list odgovarja ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: Gorica,
Korzo Roosevelt, 33/II. — Izdaja lista je odobrena od A. I. S.
Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: »Primorski dnevnik«

Ivan Vetrih, Gorica
ulica Lantieri štev. 3 - Telefon štev. 680
ZALOGA DRV IN SLADKEGA OGLJA
NAJNIŽJE CENE!

DROGERIJA
IZIDOR VIŽIN
GORICA
KORZO ROOSEVELT ŠTEV. 32

VIPAVSKA VINARSKA ZADRUGA
PODRUŽNICA V GORICI
ulica Sv. Gabrijela štev. 7
Ima v zalogi pristna domača vina — briška, vipavska in kraški teran.
Velika izbira vermuta, marsale in raznih likerjev.
Gostilničarji, trgovci — poslužujte se domače trdke!